Voordracht voor de Staf Zorg, Publieke gezondheid en Preventie van 15 mei 2023

Portefeuille: Publieke Gezondheid en Preventie (48)

Agendapunt: Bo

Onderwerp

Bestedingsvoorstel Gezond en actief leven akkoord en bijbehorende Specifieke uitkering 2023 (GALA/SPUK 2023)

Gevraagde beslispunten

1. In te stemmen met de inzet van de gemeente Amsterdam en het bijbehorende bestedingsvoorstel in 2023 op het thema Gezondheid en preventie/ Programma's Overkoepelende thema's (GGD), met als belangrijkste uitgangspunten:
   1.1. Intensivering en versterken bestaande aanpakken, zoals Gezonde Kansrijke Start, Thrive Amsterdam mentaal gezond, Programma gezonde school en de ketenaanpak kinderen met overgewicht;
   1.2. Uitbreiding van programma's met nieuwe thema's, zoals valpreventie en ouderen en preventie middelengebruik (alcohol, drugs, roken en gokken);
   1.3. Extra investeren in het versterken van preventie door (in)formele organisaties in stadsdeel Noord, Nieuw-West en Zuidoost waarbij aangesloten wordt op de behoeften en motivatie van de bewoners;
   1.4. Activiteiten financieren die de 'beweging naar de voorkant' ondersteunen omdat ze laagdrempelig zijn en die mensen helpen om goede voornemens vol te houden.
   1.5. Inzet om de druk vanuit leefomgeving op gezondheid te verminderen (zoals luchtkwaliteit en geluid) en gezonde keuzes te ondersteunen (zoals een gezonde voedselomgeving en bewegen).
2. In te stemmen met het voorbereiden van een en collegebesluit (concept bijgevoegd) om de bestaande subsidieplafonds per stadsdeel op te hogen voor het versterken van de sociale basis en de wijkinfrastructuur 2023;
3. In te stemmen met de inzet van de subsidie voor de thema's:
   3.1. Welzijn op Recept:
   3.2. Mantelzorgondersteuning:
   3.3. Eenzaamheid:
4. Kennis te nemen van de algemene voorwaarden, verantwoording en afspraken over het toedelen van overhead in het kader van deze subsidieaanvraag (SPUK).

Onderbouwing beslispunten

Achtergrondinformatie

Op 16 september 2022 ondertekende Zorgverzekeraar Nederland (ZN) samen met andere zorgpartijen en VWS het Integraal Zorgakkoord (IZA). Op 3 februari 2023 hebben de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), GGD GHOR Nederland, Zorgverzekeraars Nederland (ZN) en het ministerie van VWS gezamenlijk afspraken gemaakt op het gebied van gezondheid en welbevinden. Deze afspraken zijn vastgelegd in het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

IZA en GALA hangen sterk met elkaar samen en beide akkoorden passen in een beweging van 'zorg naar gezondheid' waarin het rijk, gemeenten en verzekeraars afspraken maken over te bereiken gezondheidsdoelen en het toekomstbestendig maken van het stelsel van zorg en welzijn. Zowel aan IZA als aan GALA hangen financiële afspraken en middelen en

beide akkoorden vragen om een integraal preventie infrastructuur met een integraal plan op het gebied van gezondheid, sport en bewegen en een stevige sociale basis. Op 16 mei krijgt u een nadere toelichting op de inzet vanuit het IZA.

GALA en bijbehorende SPUK-aanvraag 2023

De doelstellingen van GALA sluiten aan op de doelstellingen die Amsterdam in het coalitieakkoord, de Agenda Sporten en Bewegen, de Nota Gezondheidsbeleid 2021-2025 en het Hoofdlijnenbesluit sociale basis heeft vastgelegd. Samen met de partners van Amsterdam Vitaal en Gezond werkt de gemeente de realisatie van de gestelde doelen.

Om de doelen van het GALA te kunnen behalen, wordt een financiële impuls gegeven aan gemeenten in één nieuwe brede specifieke uitkering (SPUK). Amsterdam heeft voor haar inzet in 2023-2026 het maximale subsidiebedrag van 54,8 miljoen (14,5 miljoen per jaar) aangevraagd. Een groot deel van deze middelen is een vervanging van eerdere subsidies die de gemeente van het rijk ontving. Het voorstel voor de besteding van de middelen die zijn aangevraagd voor het thema Sport, bewegen & cultuur (5 miljoen) wordt aan wethouder Mbarki voorgelegd. Voor de besteding van het resterende bedrag van 9,5 miljoen worden de volgende voorstellen gedaan (zie bijlage 1 voor een tabel met alle bedragen):

Ad 1. Bestedingsvoorstel thema's Gezondheid & preventie/ programma's Overkoepelende thema's

Voorgesteld wordt om de middelen te besteden aan:

- 6 miljoen thema Gezondheid & preventie: intensivering van een aantal integrale aanpakken, extra onderwerpen en doelgroepen en investeren in gebieden waar de grootste gezondheidswinst te behalen is.
- 0,5 miljoen programma's Overkoepelende thema's: versterken van adviesfunctie van de GGD oa door gebruik van inzichten gedragswetenschap en advies over preventie aansluitend op de kenmerken van gebieden en aansluitend op de behoefte van groepen Amsterdammers in een kwetsbare positie.

Ad2. Bestedingsvoorstel programma's sociale basis – versterken wijkinfrastructuur

Voor het versterken van de programma's in de sociale basis en de wijkinfrastructuur is 1,8 miljoen euro aangevraagd. Deze middelen zullen worden uitgegeven via de *Subsidieregeling sociale basis*. In die regeling zit een mogelijkheid om voor Rijksmiddelen die betrekking hebben op de sociale basis éénmalige subsidieplafonds via college op te laten hogen. Op deze manier maken we kenbaar dat er geld is en hebben we een rechtmatig instrument om het geld uit te geven. Zonder het verhogen van de subsidieplafonds kan geld niet worden besteed. De uitvoering van de sociale basis is gemandateerd aan de Dagelijks Besturen.

Voorstel is dan ook om een voordracht voor het college te maken (zie concept bijgevoegd) om de onderstaande subsidieplafonds vast te laten stellen waarna tot besteding kan worden overgegaan. Het besluit wordt gepubliceerd in het gemeenteblad waarmee het openbaar is. Bedragen worden tevens op de website kenbaar gemaakt waarmee voor eventuele aanvragers duidelijk is dat middelen beschikbaar zijn.

Nieuw West: € 250.000,-

Centrum: € 141.946,-

Noord: € 216.000,-

West: €275.021,-

Weesp: € 33.712,-

Zuidoost: € 217.000,-

Zuid: € 205.000,-

Oost: € 266.149,-

Voor 2023 wordt een pragmatische insteek gekozen om tot besteding te komen. Er wordt vooral gekeken naar versterken van het bestaande om snel tot uitvoering te kunnen komen aangezien we al halverwege Q2 zijn.

Ad 3. Bestedingsvoorstel OJZD

Amsterdam heeft ruim 1,2 miljoen aangevraagd voor het voortzetten van de financiering van:

- Welzijn op Recept: via Welzijn op Recept kunnen huisartsen en andere eerstelijnszorgverleners (zoals praktijkondersteuners, fysio- en ergotherapeuten) Amsterdammers met eenzaamheid, ongezonde leefstijl en psychosociale problemen verwijzen naar een welzijnscoach;
- Mantelzorgondersteuning
- Eenzaamheid: activiteiten voor Amsterdammers met eenzame gevoelens van het buurtteam of wijkcentrum.

Ad 4. Aandachtspunten subsidievoorwaarden

Amsterdam heeft €14.554.335 aangevraagd voor inzet in 2023. In bijlage 1 is een verdeling van de middelen voor 2023 gemaakt die aansluit op de onderdelen en de subdoelstellingen van het GALA. De belangrijkste aandachtspunten bij het voorstel zijn:

- In het reguliere proces van de halfjaarrapportage 2023 zal de raad worden geïnformeerd over de subsidieaanvraag en zal een prognose van de realisatie worden gegeven. De beschikking van VWS wordt in Q3 verwacht en de raad zal hierover in het reguliere P&C-proces worden geïnformeerd;
- 20% mag doorgeschoven worden naar volgend jaar (dus minimaal €11.643.468 uitgeven in 2023);
- Per thema mag 15% van de middelen ingezet worden voor integraal (dus €2.183.150 te verdelen over de verschillende thema's);

GGD is penvoerder van de subsidieaanvraag en voert de regie op de jaarlijkse verantwoording aan VWS. In 2023 betekent dit een verantwoording conform de SiSa (single information, single audit) methodiek;

- De totale verantwoording wordt aan het eind van de looptijd van de SPUK regeling opgeleverd (2027).

De belangrijkste risico's bij de realisatie van dit voorstel zijn:

- Werven van nieuwe en tijdelijke medewerkers in een krappe arbeidsmarkt;
- Doorlooptijd inkoopprocedures.

Om de risico's te verkleinen wordt de opgave over verschillende directies verdeeld en waar mogelijk gekoppeld aan reeds bestaande activiteiten, subsidies en programma's.

Overhead

Met betrekking tot overhead worden de gemeentelijke kaders voor het toekennen van overhead bij externe financiering toegepast conform de *Memo uurtarieven 2023*.

Volgende processtappen

Bestedingsvoorstel deel Sport, bewegen en Cultuur 2023 is 8 mei jl met wethouder Mbarki besproken en akkoord bevonden

16 mei 2023 kennissessie AV&G, IZA, GALA

18 mei 2023 ter kennisname aan het PHO stadsdelen

23 mei 2023 College van B&W

VWS verwacht dat de aanvrager een integraal preventieplan opstelt voor de besteding van de middelen in 2024-2026. Dit plan moet in september 2023 worden ingediend, u wordt hier in de kennissessie van 16 mei verder over geïnformeerd.

Advies, afstemming en participatie

S&B: akkoord

Team Midden Sociaal: akkoord

OJZD: akkoord

DMC: akkoord

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2023-039908	Bekendmaking Subsidieplafonds éénmalige subsidies sociale basis Gezond en Actief Leven Akkoord 2023.docx (msw12)
AD2023-039907	Collegevoordracht plafonds SPUK SB 2023-concept.docx (msw12)
AD2023-039892	Staf Zorg, Publieke gezondheid en Preventie Voordracht (pdf)
AD2023-039906	bijlage 1 SPUK-GALA MJB 2023-2026.pdf (pdf)

Behandelend ambtenaar of indienend raadslid (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

GGD5.1, 2, e @amsterdam5.1, 2, e
5.1, 2, e amsterdam.nl5.1, 2, e
5.1, 2, e

Uitslag